

Collegebesluit

Onderwerp: Beleidsregels Participatiewet
BBV nr: 2014/480552

1. Inleiding

In de raad van 30 oktober jl. zijn de verordeningen sociaal domein vastgesteld. Voor de Participatiewet betrof dat de volgende verordeningen:

- Afstemmingsverordeningen Participatiewet, IOAW, IOAZ gemeente Haarlem
- Verordening tegenprestatie Participatiewet gemeente Haarlem
- Verordening individuele studietoelage Participatiewet gemeente Haarlem
- Verordening individuele inkomenstoelage Participatiewet gemeente Haarlem
- Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive en handhaving gemeente Haarlem.

De re-integratie verordening Participatiewet gemeente Haarlem is ingetrokken omdat abusievelijk een onjuiste versie was aangeleverd. De verordening Participatieraad gemeente Haarlem is ingetrokken omdat wat betreft de inhoud van een ingediend amendement over deze verordening geen overleg met de Participatieraad had plaatsgevonden.

Deze beide verordeningen worden nu 18 december 2014 aan de Raad ter vaststelling aangeboden.

In het eerste kwartaal 2015 wordt aan de Raad de verordening loonkostensubsidie aangeboden als laatste van de reeks verordeningen in het kader van de Participatiewet. Deze verordening kon niet in de raad van oktober vastgesteld worden omdat er nog een Algemene Maatregel van Bestuur en een ministeriele regeling omtrent dit onderwerp vastgesteld moest worden.

De verordeningen zijn beleidsarm opgesteld en ingevuld. Bij de commissie- en raadsbehandeling van de verordeningen hebben wij gemeld dat de verordeningen nader uitgewerkt zouden worden in beleidsregels.

De nu uitgewerkte beleidsregels hebben betrekking op de vastgestelde verordeningen. In totaal betreft het vijf beleidsregels:

- a) Beleidsregels heroverwegen maatregel Participatiewet gemeente Haarlem
- b) Beleidsregels individuele inkomenstoelage gemeente Haarlem
- c) Beleidsregels aanpassing bijstandsnorm gemeente Haarlem
- d) Beleidsregels tegenprestatie gemeente Haarlem
- e) Beleidsregels terugvordering en verhaal gemeente Haarlem

In het eerste kwartaal 2015 volgen de beleidsregels die betrekking hebben op de re-integratie verordening en beleidsregels met betrekking tot de loonkostensubsidie.

2. Besluitpunten college

1. Het college stelt de navolgende beleidsregels Participatiewet vast:
  - a) Beleidsregels heroverwegen maatregel Participatiewet gemeente Haarlem
  - b) Beleidsregels individuele inkomenstoelage gemeente Haarlem
  - c) Beleidsregels aanpassing bijstandsnorm gemeente Haarlem
  - d) Beleidsregels tegenprestatie gemeente Haarlem
  - e) Beleidsregels terugvordering en verhaal gemeente Haarlem

2. Financiële consequentie: extra uitnutting van de BUIG van € 105.000. De incidentele inzet die nodig is voor de invoering van de tegenprestatie is opgenomen als incidenteel budget voor de implementatie van de decentralisaties in 2015.
3. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit.
4. De commissie Samenleving ontvangt dit besluit van het college ter bespreking.

3. Beoogd resultaat

Met het vaststellen van de beleidsregels Participatiewet wordt voldaan aan de verplichting vanuit de verordeningen om de kaders nader uit te werken in beleidsregels. Ook wordt hiermee aangesloten op de nieuwe wetswijzigingen met ingang van 1 januari 2015.

4. Argumenten

4.1 Beleidsregels heroverwegen maatregel Participatiewet gemeente Haarlem.

Deze beleidsregels regelen de termijn waarbinnen een maatregel wordt heroverwogen. Deze beleidsregels zijn nu ook op dezelfde wijze geregeld in de WWB en worden nu hiermee onder het regime van de Participatiewet gebracht.

4.2 Beleidsregels individuele inkomensvoetstuk gemeente Haarlem.

De individuele inkomensvoetstuk vervangt de langdurigheidstoelag. Hierdoor is het verlenen van de voetstuk geen gebonden bevoegdheid meer, maar een discretionaire bevoegdheid. Dit betekent dat het college een individuele inkomensvoetstuk kan verlenen aan een belanghebbende indien deze voldoet aan de gestelde voorwaarden.

De individuele inkomensvoetstuk legt nog meer dan de langdurigheidstoelag de nadruk op de inspanning die belanghebbende verricht om tot inkomensverbetering te komen. Dat is de reden dat in deze beleidsregels is opgenomen dat mensen die een maatregel opgelegd hebben gekregen wegens schending van de arbeids- en re-integratie plicht, worden uitgesloten van deze voetstuk. Dit geldt ook voor belanghebbende bij wie in de referentieperiode een benadelingsbedrag wegens verzwegen inkomsten uit arbeid is vastgesteld, omdat zij hiermee hebben aangetoond hun inkomen met minimaal het benadelingsbedrag te kunnen verhogen.

4.3 Beleidsregels aanpassing bijstandsnorm gemeente Haarlem.

De invoering van de kostendelersnorm is een maatregel die per 1 januari 2015 van kracht wordt als onderdeel van de Participatiewet. Met het invoeren van de kostendelersnorm vervalt de toeslagensystematiek uit de WWB. De bepalingen die toezien op verlagingen van de bijstandsnorm wegens het hebben van lagere woonlasten is een bevoegdheid van het college. Met deze beleidsregels wordt hierin voorzien. Deze beleidsregels gelden voor belanghebbenden die niet onder de kostendelersnorm vallen.

Deze beleidsregels zijn een voortzetting van de huidige regels zoals deze waren opgenomen in het toeslagenbeleid vanuit de WWB en beogen geen wijzigingen ten opzichte van dit beleid. De wijzigingen op grond van de kostendelersnorm zijn in artikel 22 a van de wet geregeld. Hierop is geen beleidsvrijheid voor gemeenten.

4.4 Beleidsregels tegenprestatie gemeente Haarlem

De tegenprestatie is als verplichting nieuw in de Participatiewet. In het geformuleerde beleid is het uitgangspunt dat hoewel de tegenprestatie een wettelijke verplichting is, deze verplichting wordt vertaald naar kansen en het vergroten van talenten van burgers. Burgers gaan zelf invulling geven aan de tegenprestatie en deze ook zelf organiseren.

In de beleidsregels tegenprestatie is de verordening tegenprestatie nader uitgewerkt. De aard, omvang en duur van de tegenprestatie is opgenomen, een stappenplan en de verplichting tot verzekering en aansprakelijkheid.

4.5 Beleidsregels Terugvordering en verhaal gemeente Haarlem

Deze beleidsregel bestond al en is op een aantal punten aangepast aan de Participatiewet.

De wijzigingen zijn de volgende:

- In artikel 12 lid 2, sub d/e en in artikel 14 lid 2 en 3 en in artikel 29 lid 2 is het bedrag van Van kwijtschelding € 500,-- naar € 250,-- verlaagd. De reden dat het bedrag verlaagd wordt, is om het totaal ten onrechte verstrekte uitkeringsbedrag zo laag mogelijk te houden. Het gaat hierbij om kwijtscheldingsbedragen die met de administratieve afhandeling van de uitkering te maken hebben en niet om kwijtschelding van bedragen die met fraude te maken hebben. Bedragen die met fraude te maken hebben, worden altijd volledig teruggevorderd.
- Bij zowel terugvordering als verhaal wordt een jaarlijkse hercontrole ingevoerd.
- In artikel 25 bij verhaal is het bedrag wel € 500,-- gebleven omdat terugvordering op grond van het Burgerlijk Wetboek veel ingewikkelder is en onder de € 500,-- dus niet lonend.
- In artikel 29 is het bedrag wel verlaagd, omdat er dan al een titel is en dus wel lonend om te verhalen.

4.6 Advies Participatieraad

De Participatieraad is gevraagd te adviseren over de beleidsregels Participatiewet. Vanwege de korte termijn van adviseren heeft de Participatieraad haar advies mondeling gegeven. Zij heeft conform de voorgestelde beleidsregels geadviseerd. Wel zijn nog enkele punten aangedragen en benadrukt. Dit betreffen de volgende.

- De beleidsregels tegenprestatie bevat een lijstje met mogelijke vormen van invulling van deze tegenprestatie. Deze zijn aangepast en aangevuld en het stappenplan is nauwkeurig omschreven op verzoek. Ook is een extra artikel toegevoegd betreffende de verzekering die de gemeente voor de belanghebbende die de tegenprestatie uitvoert, moet afsluiten.
- Tevens is van belang te melden dat er in goed overleg voorafgaand aan de definitieve versie geen aanvullend advies is gegeven, anders dan dat het van groot belang wordt geacht dat de communicatie naar betrokken burgers helder is en niet in ambtelijke taak geformuleerd wordt.

5. Risico's en kanttekeningen

Bij de financiële consequenties van de beleidsregels aanpassing bijstandsnorm is uitgegaan van aanpassing aan de norm met ingang van 1 juli 2015 conform het overgangsrecht in de Participatiewet. Deze ingangsdatum is ook conform het advies van de afdeling Juridische Zaken. Het betreft hier echter een aanpassing van de norm in het voordeel van de klant. Dat betekent dat de klant nadeel ondervindt van het vasthouden aan het overgangsrecht.

Financiën

Onderbouwende berekeningen van een aantal beleidsregels zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Beleidsregel	Financiële consequenties
Beleidsregel heroverweging maatregel Participatiewet gemeente Haarlem	Deze beleidsregels hebben geen financiële consequenties
Beleidsregels individuele inkomensvoet gemeente Haarlem	Uitvoeringskosten Benodigde formatie 0.3 fte. De kosten daarvoor bedragen naar inschatting € 20.000,-- ¹
Beleidsregels aanpassing bijstandsnorm gemeente Haarlem	€ 105.218,-- uit BUIG budget
Beleidsregels tegenprestatie gemeente Haarlem	Participatiemarkt kosten uit het representatiebudget Verzekering en aansprakelijkheidsverzekeringen Uitvoeringskosten. Benodigde formatie 1 fte. De kosten daarvoor bedragen €60.000,-- ²
Beleidsregels terugvordering en verhaal gemeente Haarlem	Deze beleidsregels hebben geen financiële consequenties

5.1.1 Beleidsregels heroverwegen maatregel Participatiewet gemeente Haarlem.

Deze beleidsregels hebben geen financiële consequenties

5.1.2 Beleidsregels individuele inkomensvoet gemeente Haarlem

De individuele inkomensvoet komt in de plaats van de langdurigheidstoelag. In tegenstelling tot de langdurigheidstoelag moet het recht op deze toeslag individueel getoetst worden. Dit betekent extra uitvoeringskosten. Op dit moment zijn er 1665 klanten die de laatste 12 maanden een langdurigheidstoelag hebben ontvangen. Per klant wordt uitgegaan van een kwartier extra tijd om de aanvraag te kunnen beoordelen. Uitgaande van de 1665 betekent dit op jaarbasis 400 uur extra tijd en dit is 0,3 fte. Deze extra uitvoeringskosten zullen worden gedekt uit het incidenteel budget Sociaal Domein dat over gaat van 2014 naar 2015. In 2015 zal worden geëvalueerd of deze extra benodigde inzet structureel van karakter wordt.

5.1.3 Beleidsregels aanpassing bijstandsnorm gemeente Haarlem

Op dit moment hebben alleenstaande kamerbewoners een norm en een toeslag van 50+15% wanneer zij een commerciële huurprijs betalen. De intentie was om dit huidige beleid te handhaven.

Echter, kamerbewoners vallen niet onder de definitie van artikel 21 van de Participatiewet, aangezien zij hun hoofdverblijf hebben in dezelfde woning als andere meerderjarige personen. Kamerbewoners vallen onder artikel 22a van de Participatiewet en bij het toepassen van de formule in lid 1 voor één persoon wordt de norm 70% in plaats van 65% met ingang van 1 januari 2015.

Het is onder de Participatiewet niet mogelijk om de norm te verlagen voor deze groep en dat betekent dat de norm 70% wordt.

¹ Uitgaande van een medewerker Servicecenter 2 niveau à €60.000,- per jaar in de vorm van externe inhuur.

² Uitgaande van een medewerker Servicecenter 2 niveau à €60.000,- per jaar in de vorm van externe inhuur.

Op dit moment zijn er 258 mensen met een toeslag van 15% en voor wie de norm dus 70% zal gaan worden. Zij worden nog wel gecontroleerd op de commerciële huurprijs. Het gaat hier om mensen die op 1 januari 2015 een uitkering hebben en onder het overgangsrecht van een half jaar vallen.

Bij Juridische Zaken en bij Schulink is advies ingewonnen of deze mensen onder het overgangsrecht vallen of omdat deze berekening in hun voordeel uitvalt, zij met ingang van 1 januari 2015 de nieuwe norm gaan ontvangen. Het juridisch advies is om uit te gaan van het overgangsrecht en als ingangsdatum van de nieuwe norm 1 juli 2015 te hanteren.

Berekening:

Norm 5% incl. VT is €67,97 x 6 x 258 = €105.218,-- (normbedrag 1 juli 2014)

Dit betekent dat met ingang van 1 januari 2015 de extra uitkering kosten kunnen oplopen tot € 105.218,-- (normbedrag 1 juli 2014).

Dit bedrag landt in het BUIG budget. Hierbij is het risico dat de BUIG de komende jaren minder gaat opleveren omdat er een ander methodiek gebruikt gaat worden voor vaststellen van bijdrage. Deze kosten zijn echter onvermijdelijk aangezien de bijstandsuitkering op grond van de Participatiewet zog. open-einde-regelingen is.

5.1.4 Beleidsregels tegenprestatie gemeente Haarlem Participatiemarkt.

Afgesproken is dat begin volgend jaar een Participatiemarkt zal worden georganiseerd. Er is budget nodig om deze markt te organiseren. De kosten hiervoor worden gedekt uit het representatiebudget.

Verzekering en aansprakelijkheid

Wanneer mensen een tegenprestatie gaan doen, moeten zij verzekerd zijn. Veel vrijwilligersverzekeringen dekken niet de werkzaamheden vanuit de tegenprestatie en dat geldt ook voor een persoonlijke WAverzekering. Indien dat het geval is, dan is de gemeente verantwoordelijk voor het regelen van deze verzekeringen.

Gemeenten moeten verzekeringen afsluiten om te voorkomen dat zij voor eventuele kosten opdraaien.

De kosten hiervan zijn op dit moment lastig aan te geven mede omdat op dit moment nog niet is aan te geven om hoeveel mensen het zal gaan.

Juridische zaken is gevraagd om de verzekeringen nader uit te zoeken.

Uitvoeringskosten

De dekking van de incidentele inzet die benodigd is om de regels van de tegenprestatie toe te passen op het huidige klantenbestand, komt uit het incidenteel budget Sociaal Domein dat over gaat van 2014 naar 2015.

5.1.5 Beleidsregels terugvordering en verhaal gemeente Haarlem Deze beleidsregels hebben geen financiële consequenties.

6. Uitvoering

De beleidsregels Participatiewet zijn uitgewerkt in werkprocessen voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid en in het kwaliteitszorgsysteem.

De beleidsregels terugvordering en verhaal en heroverwegen maatregel Participatiewet kennen geen extr werk. De aanpassing van de bijstandsnorm brengt extra kosten met zich mee die uit het BUIG budget worden bekostigd. De uitvoering van de beleidsregels individuele inkomensvoetstuk vragen een extra inzet van de gemeentelijke organisatie en

daarvoor wordt extra formatie gereserveerd. De beleidsregels tegenprestatie worden kenbaar gemaakt middels een Participatiemarkt. Voor de toepassing van de tegenprestatie op het huidige bestand is extra inzet nodig, maar daarvoor zal de nadruk komen te liggen op wat men zelf kan doen zodat de druk op de formatie zo laag mogelijk is.

7. Bijlagen

1. Beleidsregels heroverwegen maatregel Participatiewet gemeente Haarlem.
2. Beleidsregels individuele inkomenstoelage gemeente Haarlem.
3. Beleidsregels aanpassing bijstandsnorm gemeente Haarlem.
4. Beleidsregels tegenprestatie gemeente Haarlem
5. Beleidsregels Terugvordering en verhaal gemeente Haarlem

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester